

ZATRUDNIENIE

Uprawnienia pracujących rodziców

Nie sposób odmówić słuszności wprowadzeniu dodatkowego urlopu macierzyńskiego. Urlop ten będzie wsparciem dla rodziców dzieci wymagających specjalistycznej opieki medycznej po urodzeniu, w tym trudnym dla nich okresie.

KATARZYNA SERWIN

radca prawny w Krzysztof Rożko
i Wspólnicy Kancelaria Prawna

W Radzie Ministrów trwają obecnie negocjacje i uzgodnienia projektu ustawy o zmianie ustawy - Kodeks pracy oraz niektórych innych ustaw przewidującej dodatkowy urlop macierzyński dla pracowników - rodziców hospitalizowanych wcześniaków i noworodków.

Zgodnie z obecnymi przepisami prawa pracy wszystkim pracownikom - rodzicom bez względu na to, czy ich dziecko urodziło się w terminie czy przedwcześnie, jak również niezależnie od tego, czy dziecko po urodzeniu wymaga hospitalizacji, przysługują takie same uprawnienia rodzicielskie. Do uprawnień tych zaliczają się: urlop macierzyński, urlop oicowski,

W przypadku urodzenia dziecka wymagającego opieki szpitalnej pracownica może po wykorzystaniu po porodzie ośmiu tygodni urlopu macierzyńskiego przerwać ten urlop i jego pozostałą część wykorzystać w terminie późniejszym, po wyjściu dziecka ze szpitala.

Cel zmian

W uzasadnieniu do projektu ustawy wskazano, że urlop macierzyński ma na celu nie tylko ochronę zdrowia matki, regenerację sił po odbytych porodzie, ale także ochronę zdrowia fizycznego i psychicznego dziecka poprzez umożliwienie bezpośredniego kontaktu matki z dzieckiem oraz sprawowanie nad nim osobistej opieki w pierwszym okresie jego życia. W przypadku urodzenia dziecka wymagającego długotrwałej opieki szpitalnej, pracownice spędzają urlop macierzyński podczas pobytu dziecka w szpitalu. Częste wizyty u lekarza czy długotrwała rehabilitacja wiąże się zaś dla rodziców z koniecznością korzystania z urlopów wypoczynkowych albo zwolnienia lekarskiego, aby zapewnić opiekę nad chorvm

ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową poniżej 1000 g, jak również zapewni im możliwości dłuższego sprawowania opieki nad dzieckiem po zakończonej hospitalizacji.

Dodatkowy urlop

Projekt przewiduje, że bezpośrednio po wykorzystaniu urlopu macierzyńskiego pracownica albo pracownik - ojciec wychowujący dziecko będzie miał prawo do dodatkowego urlopu macierzyńskiego w razie:

- urodzenia dziecka przed ukończeniem 28. tygodnia ciąży lub z masą urodzeniową nie większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia dodatkowego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 15. tygodnia po porodzie;
- urodzenia dziecka po ukończeniu 28. tygodnia ciąży i przed ukończeniem 36. tygodnia ciąży oraz masą urodzeniową większą niż 1000 g - w wymiarze tygodnia dodatkowego urlopu macierzyńskiego za każdy tydzień pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia po porodzie;

ryńskiego okresy pobytu dziecka w szpitalu do upływu 8. tygodnia lub 15. tygodnia po porodzie będą podlegały sumowaniu, a niepełny tydzień będzie zaokrąglany w górę do pełnego tygodnia. Regulacja ta uwzględniła przerwy pomiędzy kolejnymi hospitalizacjami dziecka.

Przepisy będą mieć odpowiednie zastosowanie do rodziców przysposabiających dziecko i rodzin zastępczych.

Dodatkowy urlop macierzyński będzie udzielony na wniosek pracownicy lub pracownika - ojca dziecka w formie papierowej lub elektronicznej w terminie nie krótszym niż 21 dni przed zakończeniem korzystania z urlopu macierzyńskiego. Możliwe będzie wykorzystanie go tylko w jednej części. Zasiłek za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego będzie wynosił 100 proc. podstawy zasiłku.

Projektowane przepisy mają wejść w życie po upływie 21 dni od dnia ogłoszenia ustawy.

W projekcie przewidziano, że do dodatkowego urlopu macierzyńskiego będą stosowane odpowiednio przepisy ochronne związane z korzystaniem z uprawnień rodzicielskich. ti.

nika z wnioskiem o udzielenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego oraz skorzystania z takiego urlopu; ■ obowiązek pracodawcy do dopuszczenia pracownika do pracy po zakończeniu dodatkowego urlopu macierzyńskiego na dotychczasowym stanowisku, a jeżeli nie jest to możliwe, na stanowisku równorzędnym z zajmowanym przed rozpoczęciem urlopu na warunkach nie mniej korzystnych od tych, które obowiązywałyby, gdyby pracownik nie korzystał z tego urlopu.

Nie tylko w kodeksie pracy

Zmiany związane z wprowadzeniem dodatkowego urlopu macierzyńskiego, za który będzie przysługiwał zasiłek macierzyński, wprowadzone zostaną przy przyznawaniu świadczenia rodzicielskiego wynikającego z ustawy z 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych. Ze świadczenia tego mogą skorzystać osoby nieubezpieczone i niezatrudnione. Prawo do świadczenia rodzicielskiego zostanie wydłużone odpowiednio o te same okresy wskazane w nowelizacji

AW, CBA, jak również nauczycieli.

Osoby prowadzące jednoosobową działalność gospodarczą także będą mogły wnioskować o zasiłek macierzyński za okres dodatkowego urlopu macierzyńskiego, jeśli opłacają składki na ubezpieczenie chorobowe.

Podsumowanie

Nie sposób odmówić słuszności celom wprowadzenia dodatkowego urlopu macierzyńskiego. Urlop ten będzie wsparciem dla rodziców dzieci wymagających specjalistycznej opieki medycznej po urodzeniu, w tym trudnym dla nich okresie.

Wprowadzenie dodatkowego urlopu macierzyńskiego będzie kolejnym rozszerzeniem uprawnień dla pracowników będących rodzicami. Ostatnie zmiany kodeksu pracy, które weszły w życie 26 kwietnia 2023 r. w związku z implementacją dyrektywy UE 2019/1158, wprowadziły m.in. podwyższony wymiar urlopu rodzicielskiego, urlop opiekuńczy czy czas wolny od pracy z powodu działania siły wyższej.

Jak zawsze przy wprowadzeniu zmian polepszczaących